

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж4 140/21
17.11.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судије Сање Агатоновић, председника већа и судија Весне Секулић и Радмиле Радић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., ..., чији је пуномоћник Милан Јашић, адвокат из Београда, Костолачка 15, против туженог “Инсајдер тим” д.о.о. ..., из ..., ..., чији је пуномоћник Борис Богдановић, адвокат из Београда, Сремска 9, ради утврђења повреде ауторског права и накнаде штете, одлучујући о жалби туженог изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду П4 140/19 од 7.4.2021. године, исправљене решењима истог суда П4 140/19 од 20.7.2021. године и П4 140/19 од 4.10.2021. године, у седници већа одржаној дана 17.11.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Вишег суда у Београду П4 140/19 од 7.4.2021. године, исправљена решењима истог суда П4 140/19 од 20.7.2021. године и П4 140/19 од 4.10.2021. године у првом, другом, четвртном, шестом и осмом ставу изреке.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П4 140/19 од 7.4.2021. године, исправљеном решењима истог суда П4 140/19 од 20.7.2021. године и П4 140/19 од 4.10.2021. године, првим ставом изреке усвојен је тужбени захтев, па је утврђено да је тужени повредио ауторска права тужиоца, тако што је дана ... године на интернет сајту ... неовлашћено јавно саопштио ауторско дело, јавно саопштио ауторско дело без назначења имена или псеудонима тужиоца као аутора и јавно саопштио ауторско дело у непотпуној форми – фотографију “...”, чиме је тужиоцу нанео имовинску и неимовинску штету. Другим ставом изреке делимично је усвојен тужбени захтев, па је обавезан тужени да тужиоцу на име накнаде имовинске штету због повреде ауторског права, јер је дана ... године на интернет сајту .... неовлашћено јавно саопштио ауторско дело тужиоца – фотографију “...”, исплати износ од 70.542,36 динара са законском затезном каматом почев од дана пресуђења 7.4.2021. године, па до исплате. Трећим ставом изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев за накнаду имовинске штете због повреде ауторског права у делу преко досуђеног за износ од још 257.064,00 динара са законском затезном каматом од 22.8.2015. године до 6.4.2021. године. Четвртим ставом изреке делимично је усвојен

тужбени захтев, па је обавезан тужени да тужиоцу на име накнаде неимовинске штете због повреде моралних права аутора јавним саопштавањем означеног ауторског дела тужиоца без назначења имена или псеудонима аутора исплати износ од 20.000,00 динара са законском затезном каматом од дана пресуђења 7.4.2021. године, па до исплате, а петим ставом изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев у делу преко досуђеног за износ од још 30.000,00 динара са припадајућом каматом. Шестим ставом изреке делимично је усвојен тужбени захтев, па је обавезан тужени да тужиоцу на име накнаде неимовинске штете због повреде моралних права аутора јавним саопштавањем означеног ауторског дела у непотпуној форми исплати износ од 10.000,00 динара са законском затезном каматом од дана пресуђења 7.4.2021. године, па до исплате, а седмим ставом изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев у делу преко досуђеног за износ од још 40.000,00 динара са припадајућом каматом. Осмим ставом изреке обавезан је тужени да тужиоцу исплати трошкове парничног поступка у износу од 67.026,00 динара. Деветим ставом изреке одбијен је као неоснован захтев тужиоца за исплату законске затезне камате на досуђене трошкове поступка почев од дана пресуђења 7.4.2021. године, па до исплате.

Благовремено изјављеном жалбом тужени је побијао првостепену пресуду из свих разлога прописаних чланом 373 став 1 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС” број 72/11...18/20) у првом, другом, четвртном, шестом и осмом ставу изреке.

Испитујући правилност првостепене пресуде у побијаном делу, сагласно овлашћењима предвиђеним чланом 386 Закона о парничном поступку, Апелациони суд је оценио да жалба туженог није основана.

Током првостепеног поступка нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку на које другостепени суд пази по службеној дужности, а изрека првостепене пресуде у потврђујућем делу је јасна и у њеном образложењу су дати потпуни разлози о битним чињеницама, који су сагласни са изведеним доказима, тако да се она неосновано побија указивањем и на битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 Закона о парничном поступку.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је аутор фотографије “...”, на којој се види Спомен музеј “21. октобар” у Крагујевцу, настале у јесен 2004. године и први пут објављене на разгледницама града Крагујевца 2007. године, у издању тужиоца. Предметна фотографија саопштена је на сајту туженог ... дана ... године, без сагласности тужиоца и без назначења имена, псеудонима или знака тужиоца као аутора и у непотпуној форми. Као извор фотографије означена је wikipedia.org. Фотографија се налазила на интернет сајту туженог и дана ... године. Тужилац поседује оригинални дигитални фајл предметне фотографије у пуном кадру и пуној резолуцији, а сазнао је приликом претраживања интернета у новембру – децембру 2018. године, да је тужени саопштио његову фотографију, што је тужиоца повредило, јер се фотографијом бави 36 година и члан је УЛУПУДС. Тужилац је професионални фотограф и повредило га је то што је спорна фотографија саопштена без назначења његовог имена као аутора, без његове сагласности и без плаћеног хонорара, а фотографије су истом једини извор

прихода. Повредило га је и то што је спорна фотографија исечена, тако што је са горње стране исечено небо, а са леве стране је исечен део музеја, а приликом сачињавања фотографије било је битно осветљење и кадар који се у том тренутку могао ухватити. Тужилац је за свој рад на фотографијама добио више награда, а побеђивао је и на неким изложбама, издао је монографије о Крагујевцу.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је у складу са одредбама чланова 2 став 1 и став 2 тачка 9, 9 став 1, 2 и 3, 15, 17, 18, 19 став 1 и 2, 20 став 1 и 3, 30, 31, 204, 205 став 1 и 2 и 207 став 1 Закона о ауторском и сродним правима, разматрајући прво приговор недостатка активне легитимације оценио да је исти неоснован, пошто је увидом у дигиталну презентацију спорне фотографије достављену од стране тужиоца утврдио да је спорна фотографија у дигиталном запису идентична приложеној штампаној верзији, а да тужилац поседује оригинални дигитални фајл фотографије и у свом исказу је објаснио када је и на који начин настала спорна фотографија која има јасну одређену тему, те је исти аутор, а фотографија представља оригиналну творевину људског духа. Након тога, првостепени суд је оценио да је тужени без сагласности тужиоца – аутора јавно саопштио ауторско дело – предметну фотографију, а да притом није назначио име односно псеудоним тужиоца као аутора и јавно је саопштио у непотпуној форми, чиме је повредио имовинска и морална права тужиоца као аутора. Код одлучивања о висини накнаде имовинске штете првостепени суд је водио рачуна о прегледу минималних цена фотографија Удружења ликовних уметника примењених уметности и дизајнера Србије (УЛУПУДС) и закључио је да тужиоцу припада накнада у износу од 70.542,36 динара, јер је спорна фотографија саопштена на сајту туженог дана ... године, а налазила се на истом и дана ... године, а са законском затезном каматом у складу са члановима 189 и 277 Закона о облигационим односима почев од дана пресуђења 7.4.2021. године, па до исплате, док је одбио, као неоснован тужбени захтев у делу преко досуђеног за износ од још 257,64 динара и за исплату законске затезне камате на досуђени износ почев од дана саопштавања спорне фотографије на сајту туженог, па до дана пресуђења, имајући у виду да се накнада материјалне штете утврђује на дан пресуђења. Првостепени суд је оценио да је тужени, без сагласности тужиоца – аутора, предметну фотографију саопштио без означавања имена тужиоца, као аутора и у непотпуној форми, тако што је фотографију саопштио исечену, чиме је повредио морална ауторска права тужиоца и истом причинио неимовинску штету. Код одлучивања о висини накнаде нематеријалне штете, првостепени суд је пошао од критеријума прописаних одредбом члана 200 Закона о облигационим односима, узимајући у обзир да је исти дугогодишњи професионални фотограф, да је за свој рад добио низ награда, да је издао монографије, да је исти претрпео неимовинску штету насталу повредом права на назначење имена, те је истом досудио износ од 20.000,00 динара, а за штету насталу повредом права на заштиту интегритета дела, због саопштавања ауторског дела у непотпуној форми, досудио је износ од 10.000,00 динара, оцењујући да нису учињене знатне измене приликом саопштавања спорне фотографије од стране туженог. На досуђени износ накнаде неимовинске штете, првостепени суд је, у складу са чланом 277 Закона о облигационим односима, тужиоцу досудио законску затезну камату почев од дана пресуђења 7.4.2021. године, па до исплате. У преосталом делу, преко досуђених, а до тражених износа на име накнаде неимовинске штете, првостепени суд је одбио, као неоснован тужбени захтев, као превисоко постављен. Првостепени суд је, разматрајући

приговор застарелости потраживања, у складу са чланом 376 став 1 Закона о облигационим односима, оценио да је исти неоснован, пошто је тужба у овој правној ствари поднета дана 5.6.2019. године (техничком омашком означен је датум предаје суду - 7.6.2019. године), а да је тужилац претраживањем интернета у новембру – децембру 2018. године сазнао да је тужени на свом сајту саопштио спорну фотографију, те је закључио да није истекао субјективни рок застарелости од 3 године у оквиру објективног рока од 5 година, као ни објективни рок застарелости потраживања.

По налажењу Апелационог суда, првостепени суд је на правилно и потпуно утврђено чињенично стање правилно применио материјално право, дајући за своју одлуку у потврђујућем делу разлоге које у целости прихвата Апелациони суд и сходно члану 396 став 2 Закона о парничном поступку на исте упућује.

Ауторско дело је творевина личних ауторових интелектуалних напора, конкретизованих кроз одређену форму. Сама идеја не ужива ауторско-правну заштиту, већ тек материјализацијом дела у одређеној форми аутор стиче пуну ауторско-правну заштиту. Утврђење да ли је нека људска творевина резултат духовног рада, знања, даровитости и оригиналности и као таква ауторско дело или није представља чињенично питање које се утврђује одговарајућим доказним средствима.

Одредбом члана 2 став 1 и став 2 тачка 9 Закона о ауторском и сродним правима прописано је да је ауторско дело оригинална духовна творевина аутора, изражена у одређеној форми, без обзира на његову уметничку, научну или другу вредност, његову намену, величину, садржину или начин испољавања, те да се ауторским делом сматрају и фотографије, тако да закон штити свако, па и обично фотографско дело, укључујући и аматерска дела.

Неосновано се жалбом указује на учињену битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 Закона о парничном поступку – да побијана пресуда нема разлога о одлучним чињеницама које се односе на ауторство тужиоца.

Одредбом члана 9 став 1 Закона о ауторском и сродним правима прописано је да је аутор физичко лице које је створило ауторско дело. Ставом 2 истог члана прописано је да се аутором сматра лице чије су име, псеудоним или знак назначени на примерцима дела или наведени приликом објављивања дела, док се не докаже друкчије. Ставом 3 истог члана прописано је да је аутор дела носилац ауторског права.

Одредбом члана 207 став 1 Закона о ауторском и сродним правима прописано је да независно од одредбе члана 9 став 2 овог закона, ако је име тужиоца назначено на примерку или другом облику материјализације ауторског дела, он ће се сматрати носиоцем ауторског права на том делу, док се не докаже друкчије. Према одредби члана 7 Закона о парничном поступку, странке су дужне да изнесу све чињенице на којима заснивају своје захтеве и да предложе доказе којима се утврђују те чињенице, а чињенице од којих зависи одлука о основаности захтева суд утврђује искључиво на основу предложених и изведених доказа. Исту обавезу прописује и одредба члана 228 Закона о парничном поступку, па странка која тврди да има неко право сноси терет доказивања чињенице која је битна за настанак или остваривање права.

Тужилац је за своје тврдње да је аутор спорне фотографије исту приложио уз тужбу, а као доказ свог ауторства доставио је и видео запис – оригинални дигитални фајл у пуном кадру и пуној резолуцији, у који је првостепени суд извршио увид, те је, на основу изведених доказа правилно оценио да је спорна фотографија ауторско дело тужиоца које је предмет заштите у овом спору, а постоји и законска претпоставка, сходно члану 9 став 1 и 2 у вези са чланом 207 став 1 Закона о ауторском и сродним правима, да је аутор физичко лице које је створило ауторско дело. Тужени за изнету тврдњу да спорна фотографија не представља ауторско дело тужиоца, већ трећег лица, до закључења главне расправе није пружио доказе, јер терет доказивања те чињенице, у смислу цитиране одредбе члана 228 и члана 231 Закона о парничном поступку сноси тужени. У конкретном случају, тужилац је доказао да се ради о ауторском делу – оригиналној духовној творевини и шта представља његово ауторско дело.

Неосновани су жалбени наводи о погрешној примени материјалног права при одлучивању о износу новчане накнаде, јер је правилно првостепени суд применио материјално право и оценио да је тужени неовлашћеним јавним саопштавањем ауторског дела – фотографије тужиоца, без означавања имена или псеудонима тужиоца као аутора и у непотпуној форми, повредио имовинска и морална права тужиоца - аутора предметне фотографије, па исти има право на новчану накнаду, која је побијаном одлуком правилно досуђена.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је професионални фотограф, а осим тога ценовник УЛУПУДС представља утврђену накнаду за коришћење појединих ауторских дела и сачињен је не на основу чланства аутора УЛУПУДС, већ с обзиром на квалитет, оригиналност и материјалну корист коју друга уговорна страна постиже коришћењем дела и других услова. У конкретном случају, штета је опредељена према једином званичном тарифнику о минималним ценама употребе фотографија и то у минималном износу, а тужилац - аутор, чије је ауторско право повређено, може захтевати исплату накнаде по општим правилима о проузроковању штете као посебном санкционисању обавезе неовлашћеног корисника ауторског права. Није од утицаја чињеница да ли је тужилац био члан УЛУПУДС у време саопштавања спорне фотографије, јер то не ограничава суд у погледу утврђивања висине накнаде имовинске штете, с обзиром да је одредбом члана 169 Закона о ауторском и сродним правима прописано да је тарифа општи акт организације којим се утврђује висина и начин одређивања накнаде, коју организација наплаћује корисницима за поједине облике искоришћавања ауторског дела и предмета сродних права и обвезницима плаћања посебне накнаде, из чега произлази да је износ накнаде штете коју аутор дела претрпи неовлашћеним саопштавањем ауторског дела, еквивалентан износу накнаде коју би треће лице платило организацији (УЛУПУДС) за искоришћавање било ког ауторског дела. Начин и обим накнаде одређује се, у складу са одредбама чланова 169 и 170 Закона о ауторским и сродним правима, примерено врсти и начину искоришћавања ауторског дела, на основу објективних критеријума који одговарају условима тржишта на коме је дело коришћено, а који критеријуми су садржани у ценовнику УЛУПУДС о минималним ценама употребе фотографије. Сам ценовник сачињен је на основу квалитета, оригиналности, сложености и актуелности дела, могућности продаје дела, материјалне користи који друга страна постиже коришћењем дела и других услова, те

је првостепени суд правилно утврдио висину накнаде имовинске штете применом овог ценовника, којим су прописане минималне цене фотографија, а тужени током првостепеног поступка није пружио доказе да је вредност тужиочеве фотографије испод минималног износа који је утврђен наведеним ценовником.

Неосновани су жалбени наводи да су досуђени износи накнаде неимовинске штете превисоко одмерени, будући да, и по оцени овог суда, ти износи представљају правичну накнаду штете адекватну трпљењу, коме је тужилац, као аутор дела, био изложен због повреде својих ауторских моралних права.

Апелациони суд је оценио и остале жалбене наводе, али их посебно не образлаже, јер су без утицаја на могућност другачијег пресуђења.

Правилном применом чланова 153 и 154 у вези са чланом 163 Закона о парничном поступку, првостепени суд је одлучио о трошковима парничног поступка, чију је висину определио сагласно одредбама Адвокатске тарифе и Таксене тарифе важећим на дан пресуђења, без траженог увећања од 50% на име расправљања о два тужбена захтева, пошто се не ради о два самостална захтева, већ је захтев за утврђење повреде ауторског права претходно питање од којег зависи одлука о захтеву за исплату накнаде имовинске и неимовинске штете.

Неосновани су жалбени наводи о погрешној примени материјалног права указивањем да је у складу са одредбом члана 153 став 2 Закона о парничном поступку првостепени суд требало да одлучи да свака странка сноси своје трошкове поступка, јер је правилно првостепени суд, према успеху тужиоца у спору, у складу са важећом Адвокатском тарифом и Таксеном тарифом, тужиоцу досудио трошкове поступка.

На основу изложеног, применом члана 390 у вези са чланом 387 став 1 тачка 2 Закона о парничном поступку, одлучено је као у изреци ове пресуде.

Председник већа-судија
Сања Агатоновић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић